



LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO NR. 5D-2026/2.1-650 PRIEŠ VALSTYBINĘ ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBĄ

2026 m.
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Seimo kontrolierė 2026 m. balandžio 17 d. gavo X (toliau – Pareiškėjas) skundą dėl Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su 2026 m. vasario 18 d. skundo nagrinėjimu ir sprendimo nepriėmimu teisės aktuose nustatytais terminais (toliau – Skundas).

2. Pareiškėjas nurodo, kad Taryba galimai vilkina 2026 m. vasario 18 d. skundo nagrinėjimą, nes teisės aktuose nustatytais terminais nepriima sprendimo.

3. Pareiškėjas prašo ištirti Skundą.

TYRIMO IŠVADOS

4. Seimo kontrolierė 2026 m. balandžio 22 d. raštu Nr. SE-922 kreipėsi į Tarybą, prašydama paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

5. Taryba 2026 m. gegužės 6 d. raštu Nr. 1D-1248 pateikė atsakymą (pažymos 1 priedas).

6. Aktualus teisinis reguliavimas, įtvirtintas Vartotojų teisių apsaugos įstatyme (toliau – Įstatymas) ir Vartotojų skundų nagrinėjimo Valstybinėje energetikos reguliavimo taryboje taisyklėse, patvirtintose Tarybos 2019 m. birželio 27 d. nutarimu Nr. O3E-225 (toliau – Taisyklės), pateikiamas 2 priede, o Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika pateikiama 3 priede.

7. Skundo tyrimo metu, įvertinus nustatytas aplinkybes (1 priedas) ir teisinį reglamentavimą (2 priedas), nustatyta:

7.1. Vartojimo ginčus nagrinėjančios institucijos nagrinėja visus vartotojų reikalavimus, kylančius iš vartojimo teisinių santykių, dėl kurių gali būti sprendžiama teisme, įskaitant turtinės ir (ar) neturtinės žalos atlyginimo, taip pat netesybų klausimus. Įstatymo 22 straipsnio 1 dalyje nurodytos vartojimo ginčus ne teismo tvarka nagrinėjančios institucijos, tarp jų – ir Taryba.

7.2. Pagal Taisyklių 30 punktą skundas turi būti išnagrinėtas ir sprendimas priimtas per 20 darbo dienų nuo nagrinėjimo pradžios. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą skundo nagrinėjimas negali būti baigtas, Tarybos pirmininko ar jo įgalioto asmens sprendimu nagrinėjimas gali būti pratęstas, bet ne ilgiau kaip 10 darbo dienų, skaičiuojant nuo tos dienos, kai pasibaigė 20 darbo dienų terminas. Apie termino pratęsimą pareiškėjas informuojamas skunde nurodytu būdu, nurodant pratęsimo priežastis.

Skundo kontekste pažymėtina, kad sprendimas dėl Pareiškėjo 2026 m. vasario 18 d. skundo turėjo būti priimtas iki 2026 m. kovo 19 d. arba nagrinėjimo terminas turėjo būti pratęstas dėl objektyvių priežasčių. Taryba, vadovaudamasi Taisyklių nuostatomis, pasibaigus 20 darbo dienų terminui, šį terminą pratęsė iki 2026 m. balandžio 2 d. ir apie tai informavo Pareiškėją 2026 m. kovo 24 d. raštu.

7.3. Pareiškėjas 2026 m. vasario 18 d. pateikė skundą Tarybai dėl galios dedamosios mokesčio taikymo teisėtumo atjungtam objektui. Pareiškėjo skunde nebuvo pateikta informacija apie tai, ar ginčas tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu sprendžiamas teisme, kaip nustatyta Įstatymo 23 straipsnyje ir Taisyklių 11 punkte (2 priedo 1.1, 1.2 punktai), todėl Taryba 2026 m. vasario 25 d. kreipėsi į skundžiamą įmonę dėl skundo tyrimui reikalingos informacijos. Susipažinusi su pateikta informacija ir dokumentais, Taryba nustatė, kad yra duomenų apie Pareiškėjui priteistas skolas ir bylinėjimosi išlaidas, todėl pakartotinai kreipėsi į skundžiamą įmonę dėl informacijos patikslinimo. Skundžiama įmonė 2026 m. balandžio 9 d. pateikė informaciją apie teismuose išnagrinėtas ir nagrinėjamas bylas dėl tų pačių aplinkybių, kaip nurodyta skunde.

Tuo atveju, jeigu priimto nagrinėti skundo nagrinėjimo metu nustatomos Įstatymo 26 straipsnyje nurodytos aplinkybės, t. y. viena iš ginčo šalių dėl nagrinėjamo ginčo kreipiasi į bendrosios kompetencijos teismą arba yra įsiteisėjęs teismo sprendimas dėl ginčo tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu, skundo nagrinėjimo procedūra nutraukiama.

Taryba, nustačiusi, kad teisme yra nagrinėjamas arba išnagrinėtas ginčas tarp skundžiamos įmonės (ieškovė) ir Pareiškėjo (atsakovas) dėl tų pačių klausimų (galios dedamosios taikymo Pareiškėjo objektams, Pareiškėjo pripažinimo buitiniu elektros vartotoju juose ir skolos priteisimo iš Pareiškėjo už skundžiamos įmonės suteiktas elektros persiuntimo paslaugas) (1 priedo 2.11.3, 2.11.4 punktai), ir vadovaudamasi Įstatymo ir Taisyklių nuostatomis (2 priedo 1.2 punktas), 2026 m. balandžio 13 d. raštu nutraukė Pareiškėjo skundo tyrimą ir apie tai jį informavo. Vadovaujantis Taisyklių 46 punktu, Tarybai nutraukus skundo nagrinėjimą, Pareiškėjas neturi teisės dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu vėl kreiptis į Tarybą.

Šio tyrimo kontekste pažymėtina, kad Taryba ne teismo tvarka nagrinėja vartotojų ginčus ir nenagrinėja tų pačių ginčų, kurie yra nagrinėjami ar išnagrinėti teisme šalių iniciatyva. Todėl Įstatymo 23 straipsnyje ir Taisyklių 11.7 punkte imperatyviai nurodoma, kad Tarybai teikiamame skunde turi būti pateikiama informacija, ar skundas dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu nėra nagrinėjamas arba nebuvo išnagrinėtas teisme. Be kita ko, Taisyklių priede pateikiama pavyzdinė skundo forma. Pastebėtina, kad Tarybai skundą galima pateikti ir laisva forma, tačiau reikalavimas pateikti pirmiau nurodytą informaciją yra privalomas, o pareiškėjai privalo jiems suteiktomis teisėmis naudotis sąžiningai ir jomis nepiktnaudžiauti.

Skundo tyrimu nustatyta, kad Pareiškėjas 2026 m. vasario 18 d. Tarybai pateikė laisva forma parengtą skundą, kuriame nenurodė, jog dėl tų pačių aplinkybių ginčas yra

sprendžiamas teisme (Pareiškėjas yra pateikęs apeliacinį skundą, byla bus nagrinėjama apeliacinės instancijos teisme), o 2026 m. vasario 3 d. priimtas sprendimas dėl susidariusių skolų už objektuose suvartotą elektros energiją, pritaikyto galios dedamosios mokesčio, Pareiškėjo statuso objektuose pagrįstumo ir susijusių klausimų, t. y. dėl tų pačių aplinkybių, kurias Pareiškėjas nurodė skunde Tarybai. Šis faktas nustatytas tik skundo Taryboje nagrinėjimo metu, pakartotinai gavus iš skundžiamos įmonės informaciją.

8. Pagal LVAT praktiką, pacituotą 3 priede, kiekvienas viešojo administravimo subjektas savo veiklą vykdo pagal teisės aktais nustatytą kompetenciją. Viešojo administravimo subjektai turi tik tokius įgaliojimus, kurie jiems suteikti konkrečiomis teisės aktų normomis, todėl svarbu, kad institucijos, vykdydamos įstatymais joms priskirtas funkcijas, veiktų tik taip, kaip numato teisės aktai.

Apibendrinus pateiktas išvadas konstatuotina, kad Taryba veikė pagal jai suteiktus įgaliojimus ir vadovaudamasi Įstatymo ir Taisyklių nuostatomis: priėmė Pareiškėjo skundą nagrinėti, kreipėsi į skundžiamą įmonę dėl informacijos ir dokumentų pateikimo, skundo tyrimą, nepažeisdama nustatytų terminų, pratęsė ir apie tai informavo Pareiškėją. Tik skundo nagrinėjimo pabaigoje, išaiškęs faktui, kurio Pareiškėjas nenurodė, nors privalėjo nurodyti skunde Tarybai, kad ginčas dėl tų pačių aplinkybių yra nagrinėjamas arba išnagrinėtas teismuose, Pareiškėjo skundo tyrimą nutraukė ir apie tai jį informavo.

Seimo kontrolierė pažymi, kad Pareiškėjas kreipėsi į Tarybą žinodamas apie 2026 m. vasario 3 d. priimtą teismo sprendimą ir šios informacijos nenurodė skunde Tarybai (be kita ko, šios informacijos nenurodė ir Seimo kontrolierei). Taigi, jeigu Pareiškėjas būtų laikęsis teisės aktuose nustatytų reikalavimų skundo surašymui ir savo skunde Tarybai būtų nurodęs privalomą pateikti informaciją, sprendimas nepriimti arba nutraukti skundo nagrinėjimą būtų buvęs priimtas Taisyklėse nustatytais terminais. Dėl pirmiau nurodytų aplinkybių Skundas atmestinas.

Atkreiptinas dėmesys, kad, vadovaudamasis Įstatymo 29 straipsnio nuostatomis, Pareiškėjas Tarybos sprendimą nutraukti vartojimo ginčo nagrinėjimą per 7 dienas nuo jo įteikimo galėjo apskųsti bendrosios kompetencijos teismui.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAS

9. Vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Seimo kontrolierė nusprendžia

X skundą dėl Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su 2026 m. vasario 18 d. skundo nagrinėjimu ir sprendimo nepriėmimu teisės aktuose nustatytais terminais, atmesti.

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė

TYRIMO METU GAUTA INFORMACIJA

1. Seimo kontrolierė 2026 m. balandžio 22 d. raštu Nr. SE-922 kreipėsi į Tarybą, prašydama paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

2. Taryba 2026 m. gegužės 6 d. raštu Nr. 1D-1248 Seimo kontrolierei pateikė atsakymą:

2.1. „Taryba 2026-04-15 gavo Pareiškėjo prašymą (reg. Nr. R1-5539), kuriame nurodoma, kad Taryba, nagrinėdama 2026-02-18 gautą Pareiškėjo skundą (reg. Nr. R3-175) pažeidė Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) 10 straipsnio 4 dalies nuostatą – raštu Nr. R2-(VTG)-1042 Taryba nurodė, jog skundo terminas yra pratęsiamas iki 2026-04-02, tačiau sprendimas nebuvo priimtas ir terminas suėjo. Taip pat Pareiškėjas nurodė, jog Taryba pažeidė VAĮ 3 straipsnyje numatytus objektyvumo ir operatyvumo principus, kadangi Taryba iš AB „Energijos skirstymo operatorius“ (toliau – Skundžiamą įmonė) informaciją gavo 2026-03-02, tačiau per pusantro mėnesio nesugebėjo priimti sprendimo. Toliau Pareiškėjas nurodė, jog pagal VAĮ 3 straipsnio 9 punktą sprendimo priėmimo vilkinimas jo vertinimu yra biurokratizmas siekiant išvengti tiesioginių pareigų vykdymo. Tarybos Pareiškėjas prašo nedelsiant nutraukti pažeidimus ir pateikti sprendimą dėl galios dedamosios mokesčio taikymo teisėtumo atjungtam objektui. Šio prašymo kopija adresuota ir Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigai.“

2.2. „Skundai Taryboje nagrinėjami vadovaujantis Vartotojų skundų nagrinėjimo Valstybinėje energetikos reguliavimo taryboje taisyklėse, patvirtintose Tarybos 2019 m. birželio 27 d. nutarimu Nr. O3E-225 „Dėl Vartotojų skundų nagrinėjimo Valstybinėje energetikos reguliavimo taryboje taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Skundų taisyklės), ir kituose teisės aktuose nustatyta tvarka.“

2.3. „Pareiškėjo skundas dėl Skundžiamos įmonės veiksmų Taryboje registruotu paštu gautas ir užregistruotas 2026-02-18, suteiktas registracijos numeris – R3-175 (toliau – Skundas). Atsižvelgiant į tai, kad nenustatyta poreikio tikslinti Skundo esmę ar reikalavimus, Skundo nagrinėjimo pradžia laikytina 2026-02-18, t. y. Skundo gavimo Taryboje diena.

Skundas priimtas nagrinėti iš esmės nustačius, jog Pareiškėjo Skunde nurodyti reikalavimai patenka į teisės aktuose įtvirtintos Tarybos kompetencijos (Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 34¹ straipsnio 2 dalis) ribas ir nebuvo nustatyta atsisakymo nagrinėti Skundą pagrindų, numatytų VAĮ 11 straipsnio 3 dalyje (Skundų taisyklių 23 punktas).“

2.4. „Vadovaujantis Skundų taisyklių III skyriaus nuostatomis, informavimo apie skundo priėmimą nagrinėti procedūrinis veiksmas nėra numatytas. Skundų taisyklių 21 punkte įtvirtinama, jog kai pareiškėjas skundą pateikia paštu ar elektroninių ryšių priemonėmis, asmens pageidavimu, pateikto skundo priėmimo faktas patvirtinamas raštu ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo skundo priėmimo dienos, siunčiant skundo priėmimo faktą patvirtinančią pažymą apie priimtą skundą. Atsižvelgdama į tai, jog Pareiškėjo Skunde ar prie Skundo pridėtuose dokumentuose nebuvo nurodytas pageidavimas informuoti apie Skundo priėmimą nagrinėti Taryboje, apie priėmimą nagrinėti Skundą Taryba Pareiškėjo neinformavo.

Pažymėtina, jog Skundo nagrinėjimas šio rašto rengimo metu yra nutrauktas ir nebebus atnaujinamas. Nutraukimo motyvai ir teisinis pagrindas pateikiami žemiau, atsakant į 4.1.2 klausimą.“

2.5. „Taryba, įvertinusi Skunde nurodytas aplinkybes ir nustatčiusi poreikį gauti Skundžiamos įmonės disponuojamą informaciją ir paaiškinimus, būtinus Skundo nagrinėjimui iš esmės, vadovaudamasi Skundų taisyklių 38 punktu, 2026-02-25 raštu Nr. R2-(VTG)-1042 kreipėsi į Skundžiamą įmonę. Taryba 2026-03-02 gavo Skundžiamos įmonės raštu Nr. 26KR-SD-1935 (reg. Nr. R1-2941) pateiktą informaciją ir paaiškinimus. Įvertinęs pateiktą informaciją, Tarybos specialistas, kuriam buvo perduota užduotis nagrinėti Skundą, pradėjo rengti dokumentus, reikalingus sprendimui dėl Skundo priimti Tarybos posėdyje. Įvertinus Skundžiamos įmonės rašte Nr. 26KR-SD-1935 (reg. Nr. R1-2941) pateiktą informaciją, pastebėta, jog Skundžiama įmonė nurodė: *„Paminėtina, kad skolos pradėjo formuotis nuo 2019 m. kovo mėn. Objekto 1 skola šiuo metu yra 4 186,11 Eur + bylinėjimosi išlaidos 34,55 Eur, o Objekto 2 – skola yra 764,39 Eur+ bylinėjimosi išlaidos 35,00 Eur“*. Atsižvelgiant į minėtą informaciją ir siekiant patikslinti minėtas aplinkybes, buvo priimtas sprendimas perkelti skundo nagrinėjimą Tarybos 2026-04-02 posėdyje iki sekančio Tarybos posėdžio ir papildomai kreiptis į Skundžiamą įmonę su prašymu patikslinti informaciją apie galimą ginčo dėl Skunde nurodytų reikalavimų ir aplinkybių nagrinėjimą teisme. 2026-04-07 Tarybos specialistas elektroniniu paštu kreipėsi į Skundžiamos įmonės atstovą su prašymu nurodyti, ar ginčas yra nagrinėjamas teisme. Skundžiamos įmonės atsakymas gautas tą pačią dieną - 2026-04-07 (reg. Nr. R1-4876). 2026-04-08 Tarybos specialistas pakartotinai elektroniniu paštu kreipėsi į Skundžiamos įmonės atstovą prašydamas pateikti ginčo nagrinėjimo teisme medžiagą. Skundžiamos įmonės atstovo atsakymas gautas 2026-04-09 (reg. Nr. R1-5062).“

2.6. „Tarybos specialistas, įvertinęs Skundžiamos įmonės pateiktus ginčo nagrinėjimo teisme dokumentus, nustatė, jog teisme yra nagrinėjamas ginčas tarp Skundžiamos įmonės (ieškovė) ir Pareiškėjo (atsakovas) dėl tų pačių klausimų - dėl galios dedamosios taikymo Pareiškėjo objektams, Pareiškėjo pripažinimo buitiniu elektros vartotoju juose ir skolos priteisimo iš Pareiškėjo už Skundžiamos įmonės suteiktas elektros persiuntimo paslaugas. Nustatčiusi Skundų taisyklių 44.5 punkte numatytą pagrindą nutraukti skundo nagrinėjimą, Taryba 2026-04-13 raštu Nr. R2-VTG-2030 nutraukė Skundo nagrinėjimą, apie tai informuodama Pareiškėją išsiųsdama minėtą raštą Pareiškėjui registruotu paštu, Pareiškėjo nurodytu adresu korespondencijai.“

2.7. „Pareiškėjo Skundo nagrinėjimą pradėjus 2026-02-18, sprendimas dėl Skundo esmės turėjo būti priimtas iki 2026-03-19 arba, vadovaujantis Skundų taisyklių 30 punktu, pratęsiamas dėl objektyvių priežasčių. Skundo nagrinėjimo terminas, jam pasibaigus buvo pratęstas iki 2026-04-02 ir Pareiškėjas apie tai informuotas Tarybos 2026-03-24 raštu Nr. R2-VTG-1616 praėjus 3 darbo dienoms po sprendimo pratęsti terminą. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, jog Taryba Pareiškėją laiku, vadovaudamasi Skundų taisyklių nuostatomis, informavo apie Skundo nagrinėjimo termino pratęsimą.“

2.8. „Pareiškėjo Skundo nagrinėjimo ir kitų Tarybos specialistų užduočių terminų pratęsimai susiję su padidėjusiu į Tarybą besikreipiančių asmenų kiekiu (29 proc.) ir sumažėjusiu darbuotojų, nagrinėjančių vartotojų skundus, prašymus ir ginčus, skaičiumi. Tarybos Paslaugų ir vartotojų teisių apsaugos departamento Vartotojų teisių gynimo skyrius, atsakingas už vartotojų skundų, prašymų ir ginčų nagrinėjimą bei konsultavimą, patiria papildomą darbo krūvį: šio skyriaus specialisto vidutinis priskirtų užduočių skaičius

išaugo nuo 16 iki 30-32, t. y. dvigubai. 2026-03-27 bendras Vartotojų teisių gynimo skyriaus nagrinėjimų kreipimūsi skaičius sudarė 194 kreipimūsis.“

2.9. „Pažymėtina, jog Skundžiama įmonė turi ieškovo statusą, kadangi kreipėsi dėl Pareiškėjo neapmokėtų skolų išieškojimo į teismus, Pareiškėjas su Skunde nurodytais reikalavimais pirmasis nesikreipė, turi atsakovo statusą. Skundžiama įmonė Tarybai pateikė šiuos dokumentus, susijusius su minėto ginčo nagrinėjimu teisme:

1.Byla Nr. /.../ (objektas /.../, skola 589,99 Eur). Vilniaus miesto apylinkės teismo sprendimas įsiteisėjo, išduotas vykdomasis raštas.

2.Byla Nr. /.../ (objektas /.../, skola 1 045,44 Eur). 2026-02-03 Utenos apylinkės teismo sprendimu ieškinys patenkintas visiškai. Pareiškėjas pateikė apeliacinį skundą – byla bus nagrinėjama apeliacinės instancijos teisme.

Pažymėtina, jog Taryba yra neteisminio nagrinėjimo institucija ir neturi kompetencijos nagrinėti tų pačių ginčų, kurie yra nagrinėjami teismuose, tad šalims kreipusis į teismą, Taryba tokių pačių ginčų ar skundų nebenagrinėja. Kadangi faktas, kad bylos dėl skolos išieškojimo, iškeltos dėl to paties pagrindo nagrinėjamos/buvo nagrinėjamos teismuose, paaiškėjo tik Skundo nagrinėjimo pabaigoje, kai buvo parengta visa medžiaga Tarybos posėdžiui pateikti, kuriame turėjo būti priimtas sprendimas dėl Skundo, suėjo Skundų taisyklių nustatyti terminai sprendimui priimti.“

2.10. „Skundų taisyklių 11.7 papunktyje nustatyta, jog Tarybai pateiktame skunde turi būti nurodyta informacija, ar skundas dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu nėra nagrinėjamas ar nebuvo išnagrinėtas teisme. Tarybai teikiamo skundo pavyzdinė forma pateikiama Skundų taisyklių priede. Skundų taisyklių priede pateikiamoje skundo formoje, jos III skyriaus 2 punkte nurodoma: „2. Ar skundas dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu nėra nagrinėjamas ar nebuvo išnagrinėtas Taryboje? □ Taip □ Ne. Jeigu taip, nurodykite institucijos pavadinimą:“. Skundų nagrinėjimo Taryboje praktikoje nėra reikalaujama pareiškėjų teikti Skundų taisyklių priede nurodytą skundo formą, priimami ir laisva forma surašyti pareiškėjų skundai, tačiau reikalavimai pateikti prašomą informaciją išlieka ir prašoma pateikti informacija yra esminė.

Pareiškėjas, teikdamas laisvos formos Skundą, neinformavo Tarybos, kad vyksta/vyko teisminiai procesai. Kadangi Pareiškėjas teikė laisvos formos skundą ir nenurodė informacijos apie skundo nagrinėjimą teisme, Taryba iki Skundžiamos įmonės informacijos gavimo neturėjo galimybės sužinoti, jog skundas dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu yra nagrinėjamas teisme. Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad Pareiškėjas į Tarybą kreipėsi 2026-03-02, kai 2026-02-03 Utenos apylinkės teismo sprendimu ieškinys byloje Nr. /.../ buvo patenkintas visiškai. Jeigu Taryba būtų disponavusi šia informacija, sprendimas nepriimti arba nutraukti Skundo nagrinėjimą būtų buvęs priimtas nepažeidžiant Skundų taisyklėse nustatytų Skundo nagrinėjimo terminų.“

2.11. Skundo tyrimui pateikti dokumentai ir informacija:

2.11.1. Tarybos 2026 m. kovo 24 d. raštas Pareiškėjui dėl skundo nagrinėjimo termino pratęsimo“

„Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba) 2026-02-18 gavo X (toliau – Pareiškėjas) skundą (reg. Nr. R3-175) dėl AB „Energos skirstymo operatorius“ (toliau – Skundžiama įmonė) veiksmų taikant galios dedamosios mokestį nors objektas yra atjungtas nuo elektros tinklo bei elektros energijos vartojimo tikslo nustatymo.

Taryba, atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 25 straipsnio 1 dalimi bei Vartotojų skundų nagrinėjimo Taryboje

taisyklių, patvirtintų Tarybos 2019-06-27 nutarimu Nr. O3E-225 „Dėl Vartotojų skundų nagrinėjimo Taryboje taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Skundų taisyklės), 38 punktu 2026-02-25 raštu Nr. R2-(VTG)-1042 kreipėsi į Skundžiamą įmonę, prašydama pateikti informaciją, reikalingą Pareiškėjo skundai išnagrinėti. Taryba 2026-03-02 gavo Skundžiamos įmonės raštu Nr. 26KR-SD-1935 (reg. Nr. R1- 2941) pateiktą informaciją ir paaiškinimus, kuriuos yra reikalinga įvertinti.

Pažymėtina, kad Taryba, norėdama sistemiškai išnagrinėti Pareiškėjo skundą ir tinkamai įgyvendinti gero viešojo administravimo principą, siekia tinkamai ir išsamiai išnagrinėti visą su skundu susijusią informaciją bei priimti pagrįstą sprendimą ir (ar) pateikti išsamius išaiškinimus Pareiškėjui rūpimais klausimais.

Taryba, atsižvelgdama į Pareiškėjo skundo specifiką ir sudėtingumą bei vadovaudamasi Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalimi ir Skundų taisyklių 30 punktu, pratęsia skundo nagrinėjimo terminą iki 2026 m. balandžio 2 d.“

2.11.2. Tarybos 2026 m. balandžio 13 d. sprendimas dėl Pareiškėjo skundo tyrimo nutraukimo“

„Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba) 2026-02-18 gavo Pareiškėjo skundą (reg. Nr. R3-175) dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ (toliau – Skundžiamą įmonę) veiksmų taikant galios dedamosios mokesť nors objektas yra atjungtas nuo elektros tinklo bei elektros energijos vartojimo tikslo nustatymo.

Pareiškėjas reikalauja:

- 1) Pripažinti Pareiškėją buitiniu elektros vartotoju objekte, esančiame /.../ (toliau – Objektas 1), ir objekte, esančiame /.../ (toliau – Objektas 2) (toliau kartu - Objektai), ir atstatyti elektros tiekimą Objektams netaikant galios dedamosios mokesčio;
- 2) Atsižvelgti į tai, kad Objektų naudojimo paskirties keitimas yra neįmanomas dėl valstybės ribojimų;
- 3) Atsisakius tenkinti prašymą, pateikti konkretų teisinį pagrindą, kuris draudžia fiziniam asmeniui būti buitiniu vartotoju komercinės paskirties sklypuose, kai juose nėra vykdoma veikla;
- 4) Įpareigoti Skundžiamą įmonę anuliuoti visas dirbtines skolas už galios dedamąją, PVM akcizą, delspinigius.

Taryba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 25 straipsnio 1 dalimi bei Vartotojų skundų nagrinėjimo Taryboje taisyklių, patvirtintų Tarybos 2019-06-27 nutarimu Nr. O3E-225 „Dėl Vartotojų skundų nagrinėjimo Taryboje taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Skundų taisyklės), 38 punktu 2026-02-25 raštu Nr. R2-(VTG)-1042 kreipėsi į Skundžiamą įmonę, prašydama pateikti informaciją, reikalingą Pareiškėjo skundai išnagrinėti. Taryba 2026-03-02 gavo Skundžiamos įmonės raštu Nr. 26KR-SD-1935 (reg. Nr. R1-2941) pateiktą informaciją ir paaiškinimus.

Taryba 2026-04-09 gavo Skundžiamos įmonės elektroniniu laišku (reg. Nr. R1-5062) pateiktą papildomą informaciją:

Skundžiamą įmonę kreipėsi į Vilniaus miesto apylinkės teismą (toliau – Teismas) tikslu išieškoti iš Pareiškėjo 425,40 Eur skolas už elektros energiją, galią bei suteiktą elektros energijos persiuntimo paslaugą ir reaktyviąją (sunaudotą ir/ar į Skundžiamos įmonės tinklą perduotą) energiją Objektui 2, susidariusios nuo 2025-05-01 iki 2025-09-30, 5 proc. metinių palūkanų nuo bylos iškėlimo teisme iki visiško teismo įsakymo įvykdymo ir bylinėjimosi išlaidų. Teismas 2025-11-03 priėmė Teismo įsakymą, kuriuo iš Pareiškėjo

buvo priteistos visos nurodytos sumos. Pareiškėjas pateikė prieštaravimus. Įsiteisėjusios Teismo nutarties dar nėra priimta.

Skolos suma – 3 140,67 Eur, susidariusi dėl paslaugų suteiktų Objektui 1 buvo perduota teismui pareiškimu 2026-02-18. Įsiteisėjusios nutarties dar nėra priimta.

Skundžiama įmonė taip pat Tarybai pateikė Vilniaus apylinkės teismo 2026-03-02 sprendimą byloje Nr. /.../, kuriame pasisakoma dėl Pareiškėjo statuso Objekte 2 kaip nebuitinio vartotojo, susidariusios skolos pagrįstumo ir susijusių klausimų.

Informuojame, kad Skundų taisyklių 44.5 papunktyje įtvirtinama, jog Taryba nutraukia skundo nagrinėjimą, jeigu paaiškėja, kad skundą tuo pačiu klausimu nagrinėja ar sprendimą jau yra priėmęs teismas arba Taryba yra priėmusi sprendimą tuo pačiu klausimu ir asmuo nepateikia naujų faktinių duomenų, leidžiančių ginčyti priimtą sprendimą.

Kaip matyti iš Skundžiamos įmonės pateiktos informacijos tarp Pareiškėjo ir Skundžiamos įmonės ginčas dėl susidariusių skolų už Objektuose suvartotą elektros energiją, pritaikyto galios dedamosios mokesčio pagrįstumo ir susijusių klausimų yra nagrinėjamas teismuose.

Taryba, atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Skundų taisyklių 44.5 papunkčiu, nutraukia Pareiškėjo skundo nagrinėjimą.

Remiantis Skundų taisyklių 46 punktu, Tarybai nutraukus skundo nagrinėjimą, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu vėl kreiptis į Tarybą pareiškėjas neturi teisės.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 14 straipsniu, šis Tarybos raštas per vieną mėnesį nuo jo įteikimo dienos gali būti skundžiamas pasirinktinai Tarybai (Verkių g. 25 C-1, 08223 Vilnius) arba Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Goštauto g. 12-100, 01108 Vilnius) Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka arba Regionų administraciniam teismui (Vilniaus rūmai, Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius; Kauno rūmai, A. Mickevičiaus g. 8A, 44312 Kaunas; Klaipėdos rūmai, Galinio Pylimo g. 9, 91230 Klaipėda; Šiaulių rūmai, Dvaro g. 80, 76298 Šiauliai; Panevėžio rūmai, Respublikos g. 62, 35158 Panevėžys, arba per Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalą <https://e.teismas.lt>)) Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.“

2.11.3. Vilniaus apylinkės teismas 2025 m. birželio 12 d. sprendimu už akių patenkinio ESO ieškinį ir priteisė iš Pareiškėjo skolą, metines palūkanas bylinėjimosi išlaidas. Sprendime nurodyta, kad „ieškovė AB „Energijos skirstymo operatorius“ (toliau ir ieškovė) kreipėsi į teismą su ieškiniu dėl skolos priteisimo ir prašo priteisti solidariai iš atsakovų X ir Y (toliau ir atsakovai) 589,99 Eur skolos, 5 procentų dydžio metines palūkanas už priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme iki teismo sprendimo visiško įvykdymo ir bylinėjimosi išlaidas. Nurodo, kad atsakovams bendrosios jungtinės nuosavybės teise priklauso garažas, esantis /.../ (toliau – objektas). Tarp ieškovės ir atsakovo X 2019 m. vasario 1 d. buvo sudaryta Elektros energijos pirkimo pardavimo (persiuntimo paslaugos) sutartis Nr. Nurodo, kad ieškovė tiekia elektros energiją ir elektros energijos persiuntimo bei kitas paslaugas. Objektas yra komercinės paskirties, kuriam buvo suteikta leistina naudoti galia 23 kW. Atsižvelgiant į tai, atsakovas yra priskiriamas prie antrosios grupės vartotojų, privalantis mokėti galios dedamosios mokesť net ir tuo atveju, kai elektros energija faktiškai nevartojama ir / ar nėra sudaryta rašytinė sutartis. Ieškovė nurodo, kad už laikotarpį nuo 2024 m. spalio 1 d. iki 2024 m. gruodžio 31 d. susidariusi skola už objektui suteiktą galią yra 250,47 Eur, už laikotarpį nuo 2025 m.

sausio 1 d. iki 2025 m. balandžio 30 d. susidariusi skola už objektui suteiktą galią yra 339,52 Eur. Bendra už laikotarpį nuo 2024 m. spalio 1 d. iki 2025 m. balandžio 30 d. susidariusi skola už objektui suteiktą leistiną naudoti galią sudaro 589,99 Eur. [...]. Sutarties neįvykdymu laikomos bet kokios iš sutarties atsiradusios prievolės neįvykdymas, įskaitant netinkamą įvykdymą ir įvykdymo termino praleidimą (CK 6.205 straipsnis). Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, darytina išvada, kad atsakovai pažeidė savo sutartinę prievolę, t. y. nepagrįstai neatsiskaitė už objektui suteiktą leistiną naudoti galią, todėl ieškovės reikalavimas priteisti solidariai iš atsakovų 589,99 Eur skolą yra pagrįstas ir tenkintinas (CPK 178 straipsnis).“

2.11.4. Utenos apylinkės teismas 2026 m. vasario 3 d. sprendimu patenkinio ESO ieškinį ir priteisė skolą, bylinėjimosi išlaidas. Sprendime pažymėta, kad „Nekilnojamojo turto registro duomenimis, pagal 2007-01-08 pirkimo-pardavimo sutartį ir perdavimo-priėmimo aktą, atsakovams X ir Y bendrosios jungtinės nuosavybės teise priklauso pastatas - lentpjūvė, unikalus Nr. /.../, esantis adresu /.../. Nuosavybės teisės atsakovams įregistruotos 2007-01-12. 2015-11-17 tarp ieškovės (buvęs pavadinimas – AB LESTO) ir atsakovo X buvo sudaryta Elektros energijos persiuntimo paslaugos sutartis Nr. /.../ (toliau – Sutartis), pagal kurią ieškovė įsipareigojo teikti elektros energijos persiuntimo paslaugą patalpoms, esančioms adresu: /.../, leistinoji naudoti galia 36 kW (2023-07-01 Elektros tinklų nuosavybės ribų aktas Nr. /.../), o atsakovas ją pirkti bei sumokėti ieškovei už suteiktą persiuntimo paslaugą, galią ir reaktyviąją (sunaudotą ir (ar) į ieškovės tinklą perduotą) energiją, taip pat už paslaugas, susijusias su elektros energijos persiuntimo nutraukimu, apribojimu bei atnaujinimu, pagal ieškovės pateiktą apmokėjimo dokumentą. Patalpoms, esančioms adresu: /.../ (lentpjūvei), suteiktas objekto Nr. /.../ (toliau – ir Objektas). Per laikotarpį nuo 2024-04-01 iki 2024-11-30 ieškovė išrašė atsakovams aštuonias sąskaitas faktūras (2024-04-30 PVM sąskaita faktūra Nr. EASU /.../, 2024-05-31 PVM sąskaita faktūra Nr. EASU /.../, 2024-06-30 PVM sąskaita faktūra Nr. EASU /.../, 2024-07-31 PVM sąskaita faktūra Nr. EASU /.../, 2024-08-31 PVM sąskaita faktūra Nr. EASU /.../, 2024-09-30 PVM sąskaita faktūra Nr. EASU /.../, 2024-10-31 PVM sąskaita faktūra Nr. EASU /.../, 2024-11-30 PVM sąskaita faktūra Nr. EASU /.../) bendrai sumai 1045,44 Eur, kurių atsakovai neapmokėjo. [...].

Byloje nustatyta, ir dėl to nėra ginčo, kad Objektas yra komercinės paskirties, kuriam yra rezervuota 36 kW galia, kad atsakovai priskiriami prie trečiosios grupės vartotojų, kad elektros energija Objekte faktiškai nėra vartojama ir jos tiekimas nutrauktas, tačiau Objekto įrenginiai yra prijungti prie ieškovės tinklo ir atsakovai naudojami ar gali naudotis persiuntimo paslauga. Byloje kilo ginčas dėl galios dedamosios mokesčio skaičiavimo atsakovams pagrįstumo / teisėtumo. Ieškovė teigia, kad kadangi atsakovai priskiriami prie trečiosios grupės vartotojų, jie privalo mokėti galios dedamosios mokesť net ir tuo atveju, kai elektros energija objekte faktiškai nevartojama. Tuo tarpu atsakovai teigia, kad elektros energijos tiekimas objektui yra atjungtas, atsakovai nenaudoja elektros energijos, todėl neturi pareigos mokėti mokesť už galios dedamąją dalį. [...].

Teismas įvertina ir tai, kad atsakovas X ne vieną kartą kreipėsi į ESO su prašymu neskaičiuoti leistinos naudoti galios mokesčio. ESO ne kartą raštu jam išaiškino, kad pageidaujant, jog būtų netaikomas leistinos naudoti galios mokesťis ir Objektas būtų atjungtas nuo elektros tiekimo tinklų, atsakovui buvo būtina pateikti ieškovei paraišką nutraukti Elektros energijos skirstymo (persiuntimo) paslaugos sutartį ir atjungti Objektą nuo operatoriaus elektros tinklų, t. y. išmontuoti elektros įvadą. Tačiau byloje nėra

duomenų, kad atsakovas būtų ėmęsis veiksmų tokiai valiai ieškovei pareikšti. Atvirkščiai, atsakovas ir teismo posėdyje patvirtino, jog tokio prašymo ieškovei neteikė, jis nesiekia visiškai atjungti Objektą nuo operatoriaus elektros tinklų, nes ateityje, galimai, pradės vartoti elektros energiją.

Iš byloje pateiktų rašytinių įrodymų matyti, kad atsakovų objektui yra rezervuota 36 kW leistinoji naudoti galia. [...]. Teismas pažymi, kad ESO atsakovui taip pat ne kartą išaiškino, kad jeigu atsakovo turima leistina naudoti galia jo Objektui nereikalinga, jis gali pateikti prašymą leistinos naudoti galios sumažinimui. Byloje nėra duomenų, patvirtinančių, kad atsakovas kreipėsi į ieškovę su prašymu dėl objektui suteiktos galios sumažinimo. Nurodytais motyvais atsakovų argumentai, susiję su galios dedamosios mokesčio skaičiavimo atsakovui pagrįstumu / teisėtumu, atmetami kaip nepagrįsti. [...].

Apibendrinant išdėstytas teisės aktų nuostatas ir byloje nustatytas aplinkybes, kad atsakovams bendros jungtinės nuosavybės teise priklausančio objekto įrenginiai yra prijungti prie ieškovės tinklo ir atsakovai naudojami ar gali naudotis persiuntimo paslauga; elektros energijos persiuntimo paslaugos sutartis tarp šalių nenutraukta ir elektros apskaitos prietaisai ir elektros atvadas nedemontuoti; objektas yra gamybos/pramonės paskirties, kuriam suteikta 36 kW leistina naudoti galia; atsakovai yra ne buitiniai vartotojai, o trečiosios grupės vartotojai ir turi mokėti galios dedamąją, darytina išvada, kad atsakovai turi mokėti galios dedamąją net ir tuo atveju, kai elektros energija objekte faktiškai nėra vartojama ar jos tiekimas nutrauktas, o ieškovės atlikti paskaičiavimai atsakovams už elektros energijos persiuntimo paslaugas jiems nuosavybės teise priklausančiam objektui yra teisingi ir pagrįsti.“

TYRIMUI REIKŠMINGOS TEISĖS AKTŲ NUOSTATOS

1. Nacionalinės teisės aktai:

1.1. *Vartotojų teisių apsaugos įstatymo:*

22 straipsnio „Vartojimo ginčus nagrinėjančios institucijos“ 1 dalis: „Vartojimo ginčus ne teismo tvarka nagrinėja šios institucijos (toliau – vartojimo ginčus nagrinėjančios institucijos): [...]; 3) Valstybinė energetikos reguliavimo taryba – vartotojų ir energetikos įmonių, geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymo įmonių ginčus dėl apmokėjimo už suvartotą energiją ar paslaugas, dėl valstybės reguliuojamų kainų ir (ar) tarifų taikymo, dėl energetikos įmonių veiklos ar neveikimo tiekiant, skirstant, perduodant, laikant energiją, dėl prisijungimo, energijos ir energijos išteklių tiekimo srautų balansavimo, vartotojų ir energetikos įmonių ginčus dėl energetikos objektų, įrenginių ir apskaitos priemonių naudojimo, energijos tiekimo nutraukimo, sustabdymo ar ribojimo, taip pat vartotojų ir energijos taupymo paslaugų teikėjų ginčus dėl energijos taupymo paslaugų teikimo ir kitus vartotojų ir energetikos įmonių ginčus energetikos srityje; [...].“

23 straipsnio „Kreipimasis į vartojimo ginčus nagrinėjančias institucijas“ 4 dalis: „Prašyme nagrinėti vartojimo ginčą turi būti nurodyta: [...]; 5) informacija, ar ginčo tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu nesprendžia teismas arba vartojimo ginčų neteisminio sprendimo subjektas, ar ginčo nagrinėjimas nebuvo nutrauktas pagal šio įstatymo 26 straipsnį, ar nėra įsiteisėjęs teismo sprendimo dėl to paties ginčo ir ar nėra priimtas vartojimo ginčų neteisminio sprendimo subjekto sprendimas dėl to paties ginčo; [...].“

23³ straipsnio „Atsisakymas nagrinėti ginčą“ 1 dalis: „Vartojimo ginčus nagrinėjanti institucija atsisako nagrinėti vartojimo ginčą šiais atvejais: [...]; 2) ginčą tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu nagrinėja kitas vartojimo ginčų neteisminio sprendimo subjektas, teismas ar arbitražas; 3) yra įsiteisėjęs teismo ar arbitražo sprendimas arba yra įsigaliojęs vartojimo ginčų neteisminio sprendimo subjekto sprendimas dėl ginčo tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu arba sprendimas nutraukti ginčo nagrinėjimą; [...].“

26 straipsnis „Ginčo nagrinėjimo nutraukimas“: „Vartojimo ginčus nagrinėjanti institucija nutraukia ginčo nagrinėjimą šiais atvejais: [...]; 3) viena iš ginčo šalių dėl nagrinėjamo ginčo kreipiasi į bendrosios kompetencijos teismą; 4) paaiškėja šio įstatymo 23³ straipsnio 1 dalies 1–4 ar 8 punkte nurodytos aplinkybės arba paaiškėja, kad ginčas nėra vartojimo ginčas; [...].“

29 straipsnio „Kreipimasis į bendrosios kompetencijos teismą“ 3 dalis: „Nagrinėjant vartojimo ginčą priimti vartojimo ginčus nagrinėjančios institucijos procedūriniai sprendimai, tarp jų ir sprendimai atsisakyti nagrinėti vartojimo ginčą, sustabdyti ar nutraukti vartojimo ginčo nagrinėjimą, užkertantys kelią toliau nagrinėti vartojimo ginčą, per 7 dienas nuo sprendimo įteikimo suinteresuotam asmeniui dienos gali būti skundžiami bendrosios kompetencijos teismui. Teismo nutartys dėl šioje dalyje nurodytų sprendimų neskundžiamos.“

1.2. *Vartotojų skundų nagrinėjimo Valstybinėje energetikos reguliavimo taryboje taisyklių, patvirtintų Tarybos 2019 m. birželio 27 d. nutarimu Nr. O3E-225:*

11 punktas: „Tarybai pateiktame skunde (rekomenduojama skundo forma priede) turi būti nurodyta: [...]; 11.7. informacija, ar skundas dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu nėra nagrinėjamas ar nebuvo išnagrinėtas Teisme; [...].“

30 punktas: „Skundas turi būti išnagrinėtas ir sprendimas priimtas per 20 darbo dienų nuo skundo nagrinėjimo pradžios. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą skundo nagrinėjimas negali būti baigtas, Tarybos pirmininko ar jo įgalioto asmens sprendimu skundo nagrinėjimas gali būti pratęstas, bet ne ilgiau kaip 10 darbo dienų, skaičiuojant nuo tos dienos, kada pasibaigė 20 darbo dienų terminas. Pareiškėjui apie skundo nagrinėjimo termino pratęsimą pranešama per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti skundo nagrinėjimą priėmimo dienos tokiu būdu, koku buvo gautas skundas, arba pareiškėjo skunde nurodytu būdu, nurodant pratęsimo priežastis.“

33 punktas: „Pareiškėjas privalo: 33.1. jam suteiktomis teisėmis naudotis sąžiningai, jomis nepiktnaudžiauti; [...].“

38 punktas: „Taryba gali kreiptis į skundžiamą įmonę prašydama per nustatytą terminą, kuris negali būti trumpesnis nei 5 darbo dienos, pateikti paaiškinimus ar kitą susijusią informaciją dėl pareiškėjo skunde išdėstytų teisių ar teisėtų interesų pažeidimo ir nurodyto reikalavimo.“

44 punktas: „Taryba nutraukia skundo nagrinėjimą, jeigu: [...]; 44.5. paaiškėja, kad skundą tuo pačiu klausimu nagrinėja ar sprendimą jau yra priėmęs teismas arba Taryba yra priėmusi sprendimą tuo pačiu klausimu ir asmuo nepateikia naujų faktinių duomenų, leidžiančių ginčyti priimtą sprendimą; [...].“

45 punktas: „Tarybos sprendimas nutraukti skundo nagrinėjimą turi būti priimtas ir apie tai pranešta pareiškėjui ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo skundo nagrinėjimo nutraukimo dienos. [...].“

46 punktas: „Tarybai nutraukus skundo nagrinėjimą, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu vėl kreiptis į Tarybą pareiškėjas neturi teisės.“

TYRIMUI REIKŠMINGA TEISMŲ PRAKTIKA

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika:

„Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo praktikoje nuosekliai pažymi, kad kiekvienas viešojo administravimo subjektas veiklą vykdo pagal teisės aktais nustatytą kompetenciją. [...] Viešojoje teisėje taikomi įstatymo viršenybės ir teisinio apibrėžtumo principai lemia tai, kad visi viešojo administravimo subjektai turi tik tokius įgaliojimus, kurie jiems suteikti konkrečiomis teisės aktų normomis ir svarbu, kad institucijos, vykdydamos įstatymais joms priskirtą veiklą, veiktų tik taip, kaip numato teisės aktai“ (2014 m. kovo 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A502-727/2014; 2015 m. liepos 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1547-502/2015; 2012 m. sausio 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A858-257/2012).